

Číslo záznamu: Z-PUSR-096132/2024

Číslo spisu: S-PUSR-019726/2024

Bratislava, 02. 12. 2024

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

**doručuje VEREJNOU VYHLÁŠKOU
oznámenie o vydaní rozhodnutia:**

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ako miestne a vecne príslušný správny orgán v zmysle ustanovenia § 9 ods. 3 § 10 ods. 2 písm. e) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej iba „pamiatkový zákon“) vydáva podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v súlade s ustanovením § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej iba „správny poriadok“) toto

r o z h o d n u t i e:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v spojení s ustanovením § 2 ods. 2 pamiatkového zákona

vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku

**mauzóleum, súp. č. 1000, nachádzajúce sa na pozemku parcely KN-C 48/1 (KN-E 413),
k. ú. Námestovo.**

Právny vzťah k pozemku parcely KN-C 48/1 vedený ako „zastavaná plocha a nádvorie“ nie je evidovaný na liste vlastníctva (vlastník nie je známy). V zmysle listu vlastníctva č. 3241 je pozemok parcely KN-E 413 evidovaný ako „zastavaná plocha a nádvorie“ vo výlučnom vlastníctve Mesta Námestovo, Cyrila a Metoda 329/6, 029 01 Námestovo. V zmysle listu vlastníctva č. 1399 je stavba so súpisným číslom 1000 na pozemku parcely KN-C 48/1 evidovaná ako „dom smútku“ vo výlučnom vlastníctve Mesta Námestovo, Cyrila a Metoda 329/6, 314676 Námestovo.

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 2 ods. 3 pamiatkového zákona je kultúrna pamiatka podľa tohto zákona hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „Pamiatkový úrad SR“) začal dňa 30. 10. 2024 správne konanie vo veci vyhlásenia mauzólea v Námestove za národnú kultúrnu pamiatku na základe podkladu pre vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „podklad“) vypracovaného v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) pamiatkového zákona Krajským pamiatkovým úradom Žilina.

V zmysle § 14 ods. 1 správneho poriadku účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. Podľa § 14 ods. 2 správneho poriadku účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva. Účastníkom konania je podľa § 15 ods. 3 pamiatkového zákona vlastník veci, ktorá je predmetom konania o vyhlásení za kultúrnu pamiatku. Ak má byť vyhlásená za kultúrnu pamiatku nehnuteľná vec, účastníkom konania je aj obec.

Oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom bolo mestu Námestovo doručené prostredníctvom elektronickej schránky dňa 30. 10. 2024. Z dôvodu neznámych účastníkov konania (nezaložený list vlastníctva k pozemku – parc. KN-C 48/1) správny orgán podľa § 26 ods. 1 správneho poriadku v spojení s § 18 ods. 3 správneho poriadku oznámil začatie správneho konania verejnou vyhláškou. Verejná vyhláška bola na úradnej tabuli správneho orgánu vyvesená dňa 31. 10. 2024 a zvesená dňa 15. 11. 2024. Na úradnej tabuli Mestského úradu Námestovo bola verejná vyhláška vyvesená dňa 04. 11. 2024 a zvesená dňa 18. 11. 2024. Pätnásty deň vyvesenia verejnej vyhlášky je dňom doručenia. Pamiatkový úrad SR ako správny orgán v súlade s ustanovením § 33 ods. 2 a § 27 ods. 1 správneho poriadku dal účastníkom konania možnosť pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia. Do podkladu bolo možné nahliadnuť aj na Mestskom úrade Námestovo a na Pamiatkovom úrade SR. K podkladu sa účastníci konania v stanovenej lehote nevyjadrili.

Pamiatkový úrad SR v priebehu správneho konania zistil skutočný stav veci tak, ako to ustanovuje § 32 ods. 1 správneho poriadku, pričom vychádzal najmä z predloženej historickej, urbanistickej a architektonickej charakteristiky mauzólea a následne posúdil splnenie kritérií podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona, podľa ktorého sa vec, alebo súbor takýchto vecí, ktorý má pamiatkovú hodnotu, vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku. Keďže podklad pre vyhlásenie veci za národnú kultúrnu pamiatku jednoznačne preukázal pamiatkovú hodnotu, ktorou je podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany, došlo k splneniu kritérií na vyhlásenie mauzólea za národnú kultúrnu pamiatku vo verejnom záujme.

Správny orgán vychádzal zo skutočnosti, že neoslohové mauzóleum doposiaľ neznámeho autora situované na miestnom cintoríne v Námestove sa svojimi nadpriemernými kvalitami vymyká z bežnej produkcie pohrebnej architektúry v oblasti Oravy. Stavba je výnimočná svojím vyspelým architektonickým konceptom, rozsahom, pozoruhodným tvaroslovným aparátom, monumentálnym pôsobením a súčasne romantickým pôvabom, situovaním, ako i hodnotnými umeleckoremeselnými detailmi. Mauzóleum sa nachádza v centrálnej časti miestneho cintorína situovaného v mierne svahovitom teréne. Samotná stavba je situovaná na umelo vyrovnanej terase a predstavuje historickú a architektonickú dominantu cintorína, jeho charakteristický stavebný a estetizačný prvok, ktorý miestny cintorín originálne dotvára.

Mauzóleum vzniklo ako súčasť novo založeného rozsiahleho mestského cintorína na prelome 19. a 20. storočia z iniciatívy plátennickej rodiny Murínovcov, ktorá patrila medzi najväčšie a najstaršie veľkoplátennické dynastie na Orave. Jej členovia boli v krypte pochovávaní až do 70-tych rokov 20. storočia. Kaplnka mala podľa historických fotografií pôvodne bohatšiu ornamentálnu neoslohovú výzdobu fasád a pravdepodobne aj interiéru. Koncom 70. rokov 20. storočia pomerne poškodenú hrobku mesto Námestovo so súhlasom vlastníkov zrekonštruovalo a prestavalo na Dom smútku. V roku 1982 rodina objekt mestu odpredala. Interiérovú výzdobu navrhol akad. maliar Ladislav Záborský. Z tohto obdobia pochádza zachovaný mobiliár (okrem oltára sv. Antona Paduánskeho) a vitrážová výzdoba okien. V 80. rokoch 20. storočia bol zrušený prístup do suterénu, a pravdepodobne vložený aj strop do centrálnej časti, ktorý ho rozdelil na dve podlažia. Súčasne bola vymenená kamenná dlažba hlavného priestoru za dlažbu z levického mramoru.

Mauzóleum predstavuje solitérny, dvojpodlažný, jednopriestorový objekt s pôdorysom gréckeho kríža s podzemnou kryptou, so severným vstupom a apsidálnym ukončením na južnej strane. Centrálna dispozícia objektu je výnimočná svojou čistotou a jasným geometrickým rozvrhom s vyváženým gradovaním priestoru smerom k centru. Stavba je v centrálnej časti ukončená jednoduchým plochým stropom a v bočných ramenách gréckeho kríža jednoduchými polkruhovými klenbovými pásmi, v časti vstupného priestoru s úzkou valenou klenbou. Záver s oltárom má konchovité zaklenutie. Architektonické členenie centrálneho priestoru dotvárajú náročné kruhové stĺpy s kubickou kamennou hlavnicou. Priestor mauzólea je osvetlený na východnej a západnej strane polkruhovo ukončenými vysokými oknami. Na severnej strane je interiér mauzólea v hornej časti presvetlený kruhovým oknom. Všetky okenné otvory sú vyplnené tradičnou vitrážou s farebnými sklami. Po oboch bočných stranách lode je umiestnené okno s polobúkovými ukončeniami. Každý otvor je vyplnený štyrmi vitrážovými tabuľami s výtvarným námetom abstraktnej siete tvorenej rôznymi farebnými geometrickými útvarmi. Kruhové okno na hlavnom priečelí nad vstupom tvorí vitrážová rozeta znázorňujúca slnko s lúčmi. Prístup do interiéru je cez štylizovaný pravouhlý portál s ústupkovo riešenou šambránou s polkruhovým tympanónom, v ktorom sa nachádza basrelief s vyobrazením troch Márií pri Kristovom hrobe s anjelom. V dvernom otvore sa nachádzajú nové celopresklené dvojkridlové kovové dvere s mrežou. Súčasť interiéru tvoria novšie drevené stoličky, drevené doskové obklady ako aj monumentálny luster, štýlovo a výtvarne poňatý v duchu prestavby z 80. rokov 20. storočia. V priestore apsidy je centrálne umiestnený oltár sv. Antona Paduánskeho. Po stranách oltárnej architektúry sú na stenách umiestnené drevené panely kopírujúce zaoblenie apsidy. Obraz (olejomaľba na plátne) z roku 1897 podľa signatúry od maliara Holescha zobrazuje sv. Antona Paduánskeho s malým Ježiškom v náručí. Prístup do suterénu schodiskom bol zrušený v 80. rokoch 20. storočia, kedy bol pravdepodobne vložený aj strop do centrálnej časti, ktorý ho rozdelil na dve podlažia. Súčasne bola vymenená kamenná dlažba hlavného priestoru za dlažbu z levického mramoru. Exteriér stavby je vzhľadom na krížový pôdorys veľmi členitý. Členitosť podporuje systém striech rôznych tvarov a výšok, ako aj pravidelný rytmus operákov s dekoratívnou funkciou a ukončením viacstupňovou nadstavbou. Takmer totožné fasády so symetrickou kompozíciou sú ukončené trojuholníkovým štítom. Celoplošná úprava povrchu fasád je v súčasnosti bez výraznejšej výzdoby. V minulosti bola doplnená o členenie v omietke ustúpenými krížmi. Mauzóleum charakterizuje systém striech rôzneho tvaru aj úrovně osadenia, ktoré spolu s dekoratívnymi doplnkami podporujú gradáciu objektu s vyvrcholením v ústrednej kupole nad krížením ramien pôdorysu.

Mauzóleum je nositeľom súboru pamiatkových hodnôt v zmysle § 2 ods. 2 pamiatkového zákona:

Hodnoty historickej a spoločenskej: Mauzóleum vzniklo ako súčasť novozaloženého rozsiahleho mestského cintorína na prelome 19. storočia a 20. storočia. Počas 18. a najmä 19. storočia bolo Námestovo centrom plátenníctva Hornej Oravy a žilo tu viacero významných plátenníckych rodín. Jednou z nich bola zámožná rodina Murínových, ktorých potomkovia sa živili aj farmáciou. Spoločenská hodnota mauzólea je daná sepulkrálnou funkciou objektu, ktorý je od svojho vzniku dodnes užívaný pre pohrebné ako aj bohoslužobné účely.

Hodnoty urbanistickej: Mauzóleum stojace na návrší s charakteristickou kupolou získalo dominantnú polohu v urbanizme okrajovej, juhozápadnej časti mesta Námestovo. Urbanistická hodnota spočíva v zakomponovaní mauzólea v rámci areálu cintorína založenom v 19. storočí, ktorého je charakteristickým, dominantným a estetizačným prvkom, originálnym spôsobom dotvára jeho výraz.

Hodnoty architektonickej: Architektonicko-historická hodnota mauzólea spočíva v zachovaní jeho historickej hmoty a v architektonickom výraze. Mauzóleum typologicky predstavuje jednoduchý sieňový sepulkrálny objekt postavený na pôdoryse gréckeho kríža s apsidálnym ukončením na južnej

strane. Stavba v sebe zhmotňuje konštrukcie výstavby pravdepodobne v roku 1896 až po súčasnosť. Napriek menším prestavbám v 80. rokoch 20. storočí si zachoval pamiatkové hodnoty, prejavujúce sa pôvodnou neoslohovou hmotou s kupolovitým prestrešením s lucernou. Prevládajúci slohový výraz charakterizuje neoslohový výraz s prvkami neogotiky a neoromaniky.

Hodnoty umelecko-remeselnej: Objekt predstavuje kvalitnú sepulkrálnu architektúru s cennými remeselnými detailami - portál, medailóny s reliéfmi anjelov, ukončovacie kamenné nadstavby oporných pilierov, luster, novodobé vstupné dvojkřídlové dvere, okná s geometrizujúcou vitrážou. V tomto kontexte umelecko-remeselné prvky tvoria významnú a neoddeliteľnú sústavu architektonického celku.

Mauzóleum v Námestove s vyššie definovanými pamiatkovými hodnotami v spojení so spoločenským záujmom na zachovaní veci napĺňa stanovené kritéria pre vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku.

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov v čl. 44 ods. 2 ukladá každému povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Podrobnosti o právach a povinnostiach v súvislosti s touto povinnosťou sú ustanovené zákonom (čl. 44 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky). Ochrana kultúrneho dedičstva je verejným záujmom, čo vyjadruje aj Deklarácia Národnej rady Slovenskej republiky v uznesení č. 91/2001 Z. z., pričom Slovenská republika je tiež v tejto oblasti viazaná medzinárodnými svetovými a európskymi dohovormi o ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva.

V zmysle ustanovenia § 27 ods. 1 pamiatkového zákona sa pod základnou ochranou kultúrnej pamiatky rozumie súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Vzhľadom na uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 53 a § 54 ods. 1 a 2 správneho poriadku má účastník konania právo podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Pamiatkový úrad SR, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia účastníkovi konania.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. arch. Pavol Ižvolt, PhD.
generálny riaditeľ

Príloha: Schematické vyznačenie národnej kultúrnej pamiatky na podklade katastrálnej mapy, mierka 1:870

Rozhodnutie sa doručuje účastníkom konania verejnou vyhláškou na:

úradnej tabuli Mestského úradu Námestovo

úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR

webovom sídle Pamiatkového úradu SR – www.pamiatky.sk

centrálnej úradnej elektronickej tabuli – www.slovensko.sk

Vyvesené dňa: .....

Zvesené dňa: .....

Pečiatka a podpis: .....

Rozhodnutie sa doručuje – doporučene (el. poštou):

Mesto Námestovo, Cyrila a Metoda 329/6, 029 01 Námestovo

Rozhodnutie sa doručuje – doporučene (po nadobudnutí právoplatnosti):

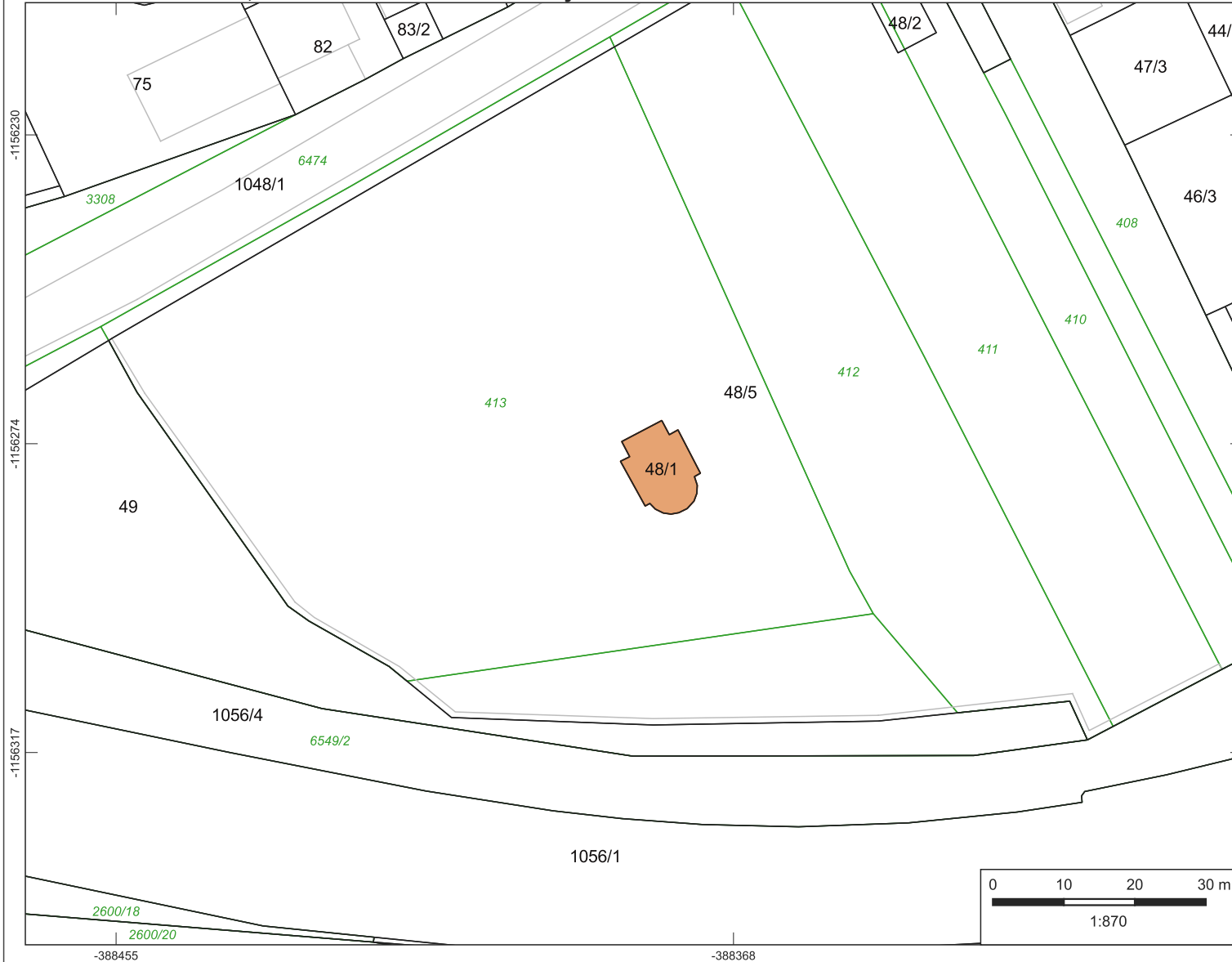
Okresný úrad Námestovo, Kataster, Hattalova 1086, 029 01 Námestovo

Na vedomie:

Krajský pamiatkový úrad Žilina

Pamiatkový úrad SR – založenie do spisu (2x)

PRÍLOHA: Námestovo, MAUZÓLEUM - Schematické vyznačenie NKP

**PAMIATKOVÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ODBOR EVIDENCIE PAMIATKOVÉHO FONDU - PAMIS
Cesta na Červený most 3946/6, 814 06 Bratislava
www.pamiatky.sk, e-mail: uzpf@pamiatky.gov.sk

Dátum vyhotovenia výkresu: 2024-11-22
Vymedzené a vyhotovené v prostredí QGIS
Súr. systém: S-JTSK / Krovak East North (EPSG:5514)
Podkladové mapy © ÚGKK SR

Zobrazené administratívne územia:

Kraj:	Okres:	Obec:	Kat. územie
Žilinský	Námestovo	Námestovo	Námestovo

- Hranica katastrálneho územia
- Parcely reg. C
- Parcely reg. E
- Zlučkové čiary
- Vyhlasená národná kultúrna pamiatka

Názov NKP	Názov PO	Pamiatková rezervácia	Pamiatková zóna	Ochranné pásmo	Katastrálne územie	Parcela reg. C	Parcela reg. E
MAUZÓLEUM	MAUZÓLEUM				Námestovo	48/1	413